

δημοκρατικώτερον χαρακτήρα ελαβε, και αντί της ἀρχαίας κληρονομικῆς εὐγενείας τῶν φυλάρχων ἐπιστήλην ἢ βουλὴν [βεβαίως αἰρετὴ ὅπως δήποτε]. Ἄλλὰ και τῆς εἰς αὐτὴν εἰσόδου τὸ δικαίωμα γένηναι μόνον εἶχον· και τοῦτο, αὐξανομένης τῆς εὐμερείας τῶν πολιτῶν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς παραχὰς και στάσεις πολυχρονίους (Θουκ. Α'. 24. στασιάζαντες δ' ἐν ἀλλήλοις ἔτη πολλά) [10], ἕως οὐ μικρὸν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ὑπερισχύσαντες οἱ δημοκρατικοὶ ἐξήλασαν τοὺς ἀριστοκρατικούς. Ἐντεῦθεν ἐξέρραγη πόλεμος μεταξὺ Κορινθίων και Κερκυραίων. Ὁ Θουκυδίδης, ὃς διὰ μακρῶν διηγείται τὰ τῆς στάσεως ταύτης και τοῦ πολέμου, οὐδεμίαν εἰδησιν παρέχει ἡμῖν περὶ τῆς ἐκβάσεως αὐτῆς, εἰ ὑπὲρ τῶν δημοτικῶν, ἢ τούναντίον, ἀπέβη ὁ ἀγών. Ἄλλὰ κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη (11) φαίνεται, ὅτι οἱ ὑπὸ Κερκυραίων καταχθέντες ἀριστοκράται ἀνεκτῆσαντο τὰ ἄρχαία αὐτῶν δίκαια. Ἐν τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις οὐδεμίαν εἰδησιν εὐρίσκωμεν περὶ τῆς ἐσωτέρας καταστάσεως τῆς μικρᾶς πολιτείας.

(10) Τὴν ἀφορμὴν τῆς κατὰ τῶν ἀριστοκρατῶν στάσεως τῶν δημοτικῶν οὕτω πως ἐκτίθησιν ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. ε. 3, 4). Μετέβαλε δὲ και ἐν Ἐπιδάμῳ ἢ πολιτεία ἐκ γαμικῶν ὑπομνηστευσάμενος γὰρ τις θυγατέρα, ὡς ἐζημίωσεν αὐτὸν ὁ τοῦ ὑπομνηστευθέντος πατήρ, γεγόμενος τῶν ἀρχόντων, ἄτερος συμπάρελαβε τοὺς ἐκτὸς τῆς πολιτείας, ὡς ἐπιτραστῆεις.

(11) Εἰς δὲ τὴν ἡλιαίαν ἐπάναγκές ἐστιν ἔτι τῶν ἐν τῷ πολιτεύματι βραδίζειν τὰς ἀρχάς, ὅταν ἐπισηφίζεται ἀρχή τις. Ὀλιγαρχικὸν δὲ και ὁ ἄρχων ὁ εἰς ἦν ἐν τῇ πολιτεία ταύτῃ πανταχοῦ γὰρ διὰ τὸ ἄνισον ἢ στάσις, οὐ μὴ τοῖς ἀνίστοις ὑπάρχει ἀνάλογον ἀδίκος γὰρ βασιλεία ἀνίσιος, ἐὰν ἦ ἐν ἴσοις· ὁ δὲ γὰρ τὸ ἴσον ζητοῦντες στασιάζουσιν (Ἀριστοτ. Πολ. ε. τ. 6). Ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ πρῶτον μὲν συντάττοντας ἡλιαίαν τῶν ἐν τῷ πολιτεύματι, τὴν ἡλιαίαν ἐκκληπέτον ἢ ὡς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, οὕτω καλούμενην ἐν Ἐπιδάμῳ, ἢ δικαστήριόν τι τῶν ἐν τῷ πολιτεύματι, τῶν ἀριστοκρατῶν (ὅπερ πιθανώτερον), οὕτω καλούμενον ὑπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀττικοῦ πολιτεύματος. Τὸ δὲ ὅταν ἐπισηφίζεται ἀρχή τις, ἵνα δοθῇ ἔνοια ἀνάλογος τῇ ἐπικρατούσῃ ἐν πάσῃ τῇ περιόδῳ ὀλιγαρχικῇ ἔνοια, ἐξηγητέον ἴσως, ὅταν αἱ ἀρχαὶ διχογνωμῶσι περὶ τιος πράγματος και τις αὐτῶν λόγους ποιῆται περὶ τούτου, ἥτοι προτείνῃ πρότασιν τινα, ἢ περὶ αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐκκαλεῖται ἐνώπιον τῆς ἡλικίας ἥτοι, τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐν τῷ πολιτεύματι, τῶν ἀριστοκρατικῶν. Τούτων οὕτω θεθέντων, τὰ λείψανα τῆς ὀλιγαρχίας ἐπὶ Ἀριστοτέλους ἔτι ἦσαν α.) ἡ ἐκκλησις, ἢ ἐπισις τῆς διαφορᾶς τῶν ἀρχῶν ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου τῶν εὐπατριδῶν. β.) ὁ εἰς ἀρχων ὁ ἀδίκος [ἴδε W. Wachsmuth, Hellenische Alterthums kunde, M. A'. Γμ. Β'. σ. 458].

Ἐπὶ Κικέρωνος ἔτι *ἐλευθέρα πόλις* (*libera civitas*) ὀνομάζεται [ἴδε ἀνωτ.]. ἀλλ' ὁ Πλίνιος *colonia* ἢ Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν (12) ὀνομάζει αὐτήν.

ΙΣΤΟΡΙΑ.

Ἀφ' οὗ ἡ δημοτικὴ μερίς, ὡς εἴρηται, κατασάσα τῶν ἀριστοκρατῶν, ἐξήλασεν αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, οὗτοι δὲ προσφυγόντες παρὰ τοῦ γείτονος

(12) Colonia παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις σημαίνει νόνητα, ἐκ Ῥώμης εἰς χώραν τινὰ κατακεκμημένην ἐν κατοικημένῳ τόπῳ, διὰ νόμου καθεστωμένην, τὰ παραδειγμα τοῦ πολιτεύματος τῆς μητροπολιτικῆς θέσεως ἐντὸς, ἢ ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας, και ἐκ τῶν ἀποικιζομένων ἀθρώπων, λατίνων ἢ Ῥωμαίων πολιτῶν, τὰ περὶ τῆς ἐσω καταστάσεως και συντάγματος αὐτῶν και τῶν ἀπέναντι τῆς πόλεως δικαίων, και εἴτι ἄλλο ἐνταῦθα ἀναφέρεται, περὶ ταῦτα οὔτε τῆς ἐμῆς προθέσεως και δυνάμεως, τοῦ παρόντος καιροῦ και τόπου ὄντα, εἰς τὰ Ῥωμαϊκῆς ἱστορίας συντάγματα παραπέμπων, ἀλλὰ ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν ἐπαρχιακῶν [*provinciales*] γομένων, πρὸς τὰς Ἰταλικὰς [*Italicæ*] ἀντιδιαστολήμων. Τὸ σύνταγμα τῶν ἐπαρχιακῶν τούτων ποικιῶν ἦν καθόλου ἀπεικόνισμα τῶν ἐν Ἰταλίᾳ και μάλιστα οὐ πολὺ τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἢ λιπιδῶν πόλεων [*municipales*] παραλλάσσον, ἀλλὰ μὲν πολιτικά, ἥτοι ἀστυκαὶ (*civium*) εἶχον τὰ δίκαια, εἴτε και αἱ ἐν Ἰταλίᾳ ὁμώνυμοι, αἱ δὲ λατινισμοῦ (*latinitas*) ἀπολαύουσαι εἶχον μόνον τὸ λατινικὸν δίκαιον (*jus latii*) αἱ δὲ καθαρῶς ἐπαρχιακαὶ λευταῖον οὐδὲν ἄλλο ἦσαν ἢ συνήθεις ἐπαρχιακαὶ λαῖς, ὑπὸ ὑπερκίων, ἢ ξένων καθιδρύνεσθαι. Πᾶσι ἐν γένει ἐστρεφόντο δικαίων τινων, ὧν περ εἶχον αἱ τῆς Ἰταλικῆς χώρας 1] τῆς ἐπιτηδειότητος τῆς τοῦ εἶναι κυριτικῆς (*quiritum*) κτήσεως, 2] τῆς ἐγγείου και κεραλικοῦ φόρου ἀτελείας. Ταῦτα δὲ δικαίωματα, ἢ προνομία, τῆς Ἰταλικῆς χώρας εἶχον ἴσως ἅπαντα ὄντα και τὸ Ἰταλικὸν λεγόμενον δίκαιον (*Italicum*) συναποτελοῦντα εἶχον κατ' ἀρχὰς και ἐν ταῖς ἐπαρχίαις πολιτικά, ἢ ἀστυκαὶ ἀποικίαι καὶ ὕστερον, ὅτε λίαν ἐπληθύνθησαν αἱ ἀποικίαι και τὰς στρατιωτικὰς προσελαβάνοντο και πολλοὶ ἀλλογενεῖς (*peregrini*), ἐκλιπόντα, κατ' ἐξαιρέσιν μόνον, ἔχοντες τὰς ἐπαρχιακὰς οἰκίας ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ἱερουσαλήμ, Τύρῳ, Βεργίῳ, Λαοδικείᾳ, Παλμύρᾳ, Σινώπῃ, Σελινοῦς, Καρδίου, Ἰσχυρίῳ, Φίλιπποι, Δυρράχιον και ἄλλαι. [ἴδε P. clopeaie d. classich. Alterthumskunde ὑπὸ Pauly Tom. Β'.]